

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

سالنامه آماری آب کشور ۱۳۸۷-۸۸

تهیه و تدوین
دفتر برنامه ریزی کلان آب و برق

سرشناسه	: تهران - وزارت نیرو، معاونت آب و آبفا
عنوان و نام پدیدآور	: سالنامه آماری آب کشور ۸۸-۱۳۸۷ / تهیه و تدوین: دفتر برنامه-ریزی کلان آب و آبفا
مشخصات نشر	: تهران: وزارت نیرو، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۴۰۹ ص، مصور(رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار(رنگی). : ۲۲×۲۹ س.م
شابک	: ISBN : ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۷۱۳-۰۰-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: واژه نامه.
موضوع	: آب شناسی - ایران - نشریات ادواری
موضوع	: آب، منابع - ایران - نشریات ادواری
شناسه افزوده	: ایران، وزارت نیرو، معاونت آب و آبفا
رده بندی کنگره	: GB ۷۹۲/س۲ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی	: ۵۵۱/۴۸۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۷۰۶۷۹

نام کتاب	: سالنامه آماری آب کشور ۸۸-۱۳۸۷
تاریخ انتشار	: دی ماه ۱۳۹۲
قیمت	: ۱۰۰۰۰ ریال
ناشر	: کمیته ملی آبیاری - رهکشی ایران
شابک	: ISBN : 9786006171302
مرکز پخش	: وزارت نیرو - دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا

سال - ۱۳۹۲
نوبت: اول

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۳	مقدمه
۴	۱-۱- فرهنگ و تاریخچه آب ایران
۴	۱-۱-۱- تاریخچه آب کشاورزی در ایران باستان
۵	۱-۱-۲- تاریخچه صنعتی سازی در ایران باستان
۷	۲-۱- طول خطوط مرزی ایران: ۱۳۸۸
۷	۳-۱- تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان براساس تقسیمات کشوری: ۱۳۸۸
۸	۴-۱- مشخصات عمومی استان‌ها در پایان سال ۱۳۸۸
۹	۵-۱- مشخصات حوضه‌های آبریز کشور
۹	۱-۵-۱- حوضه آبریز تالش - تالاب انزلی
۱۰	۲-۵-۱- حوضه آبریز رودخانه‌های بین سفیدرود و هراز
۱۰	۳-۵-۱- حوضه آبریز هراز و قره‌سو
۱۰	۴-۵-۱- حوضه آبریز قره‌سو - گرگانرود
۱۱	۵-۵-۱- حوضه آبریز رودخانه اترک
۱۱	۶-۵-۱- حوضه آبریز رودخانه‌های مرزی غرب
۱۲	۷-۵-۱- حوضه آبریز رودخانه کرخه
۱۲	۸-۵-۱- حوضه آبریز کارون بزرگ
۱۲	۹-۵-۱- حوضه آبریز رودخانه‌های جراحی - زهره
۱۳	۱۰-۵-۱- حوضه آبریز حله
۱۳	۱۱-۵-۱- حوضه آبریز مند
۱۴	۱۲-۵-۱- حوضه آبریز رودخانه‌های کل - مهران و جزایر خلیج فارس
۱۴	۱۳-۵-۱- حوضه آبریز بندرعباس - سدیچ
۱۴	۱۴-۵-۱- حوضه آبریز بلوچستان جنوبی
۱۵	۱۵-۵-۱- حوضه آبریز دریاچه ارومیه
۱۵	۱۶-۵-۱- حوضه آبریز دریاچه نمک
۱۵	۱۷-۵-۱- حوضه آبریز گاوخونی
۱۶	۱۸-۵-۱- حوضه آبریز دریاچه طشک

- ۱-۵-۱۹- حوضه آبریز ابرکوه..... ۱۶
- ۱-۵-۲۰- حوضه آبریز جازموریان..... ۱۶
- ۱-۵-۲۱- حوضه آبریز کویر لوت..... ۱۷
- ۱-۵-۲۲- حوضه آبریز کویر مرکزی..... ۱۷
- ۱-۵-۲۳- حوضه آبریز کویرهای اردستان، ریگ زرین و سیاه کوه..... ۱۷
- ۱-۵-۲۴- حوضه آبریز کویر در انجیر..... ۱۸
- ۱-۵-۲۵- حوضه آبریز نمکزار خواف و دق‌پترگان..... ۱۸
- ۱-۵-۲۶- حوضه آبریز رودخانه هیرمند..... ۱۹
- ۱-۵-۲۷- حوضه آبریز هامون مشکیل..... ۱۹
- ۱-۵-۲۸- حوضه آبریز رودخانه‌های کشف رود- هریر رود (یا قره‌قوم)..... ۱۹
- ۱-۵-۲۹- حوضه آبریز سفید رود..... ۲۰
- ۱-۵-۳۰- حوضه آبریز رودخانه ارس..... ۲۰
- ۱-۶-۶-۱- بیلان ورودی و خروجی و تعداد محدوده‌های مطالعاتی حوضه‌های آبریز..... ۲۱
- ۱-۶-۱-۱- بیلان ورودی و خروجی آب برای حوضه‌های آبریز درجه ۲ کشور..... ۲۱
- ۱-۶-۲- حوضه آبریز درجه یک، درجه دو و تعداد محدوده‌های مطالعاتی..... ۲۴
- ۱-۷-۱- اسناد بالادستی بخش آب و آبفا..... ۲۵
- ۱-۷-۱-۱- سیاست‌های کلان نظام جمهوری اسلامی در بخش آب کشور..... ۲۵
- ۱-۷-۲-۱- چشم انداز وزارت نیرو در بخش آب..... ۲۵
- ۱-۷-۳-۱- مأموریت وزارت نیرو در بخش آب..... ۲۵
- ۱-۷-۴-۱- استراتژی‌های بخش آب..... ۲۶
- ۱-۷-۵-۱- استراتژی‌های بخش آب و فاضلاب..... ۲۷
- ۱-۷-۶-۱- جهت‌گیری‌های بخش آب و آبفا..... ۲۹
- ۱-۸-۱- خلاصه عملکرد..... ۳۰
- ۱-۸-۱-۱- تأمین و عرضه آب..... ۳۱
- ۱-۸-۲-۱- توسعه منابع آب حوضه‌های آبریز رودخانه‌های مروری و مشترک..... ۳۲
- ۱-۸-۳-۱- بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب..... ۳۲
- ۱-۸-۴-۱- مهندسی رودخانه‌ها و سواحل..... ۳۳
- ۱-۸-۵-۱- تحقیقات و استانداردها..... ۳۳
- ۱-۸-۶-۱- طرح‌های زودبازده..... ۳۳
- ۱-۸-۷-۱- بخش آب و فاضلاب - عمران شهری..... ۳۳
- ۱-۸-۸-۱- بخش آب و فاضلاب - عمران روستایی..... ۳۵

فصل دوم: منابع آب سطحی و زیرزمینی

- مقدمه..... ۳۹
- ۱-۲-۱- اطلاعات میزان بارش جوی..... ۴۰

۴۰	۱-۱-۲- تأسیسات و تجهیزات اندازه‌گیری نزولات جوی استان‌ها.....
۴۱	۲-۱-۲- ارتفاع ریزش‌های جوی به تفکیک حوضه‌های آبریز شش‌گانه.....
۴۲	۳-۱-۲- ارتفاع ریزش‌های جوی به تفکیک حوضه‌های آبریز شش‌گانه.....
۴۳	۴-۱-۲- میانگین ارتفاع بارش سالانه در استان‌های کشور.....
۴۴	۵-۱-۲- مقدار بارندگی ماهانه مراکز استان‌ها: ۱۳۸۸.....
۴۵	۶-۱-۲- وضع جوی مراکز استانها: ۱۳۸۸.....
۴۶	۱-۵-۱-۲- حداکثر مطلق درجه حرارت مراکز استان‌ها برحسب ماه: ۱۳۸۸.....
۴۷	۲-۵-۱-۲- حداقل مطلق درجه حرارت مراکز استان‌ها برحسب ماه: ۱۳۸۸.....
۴۸	۳-۵-۱-۲- متوسط ماهانه درجه حرارت مراکز استان‌ها: ۱۳۸۸.....
۴۹	۶-۱-۲- نتایج ارزیابی پروژه باروری ابرها.....
۴۹	۷-۱-۲- حجم جریانهای سطحی حوضه‌های آبریز اصلی و مقایسه آن با سال آبی گذشته و متوسط بلندمدت.....
۵۰	۸-۱-۲- نواحی و ضریب جریان سطحی حوضه‌های آبریز اصلی.....
۵۱	۹-۱-۲- حجم بارش سطحی حوضه‌های آبریز اصلی و مقایسه آن با سال آبی گذشته و متوسط بلندمدت.....
۵۲	۱۰-۱-۲- وضعیت سیلاب‌ها، به وقوع پیوسته: ۱۳۸۸.....
۸۵	۲-۲- اطلاعات منابع آب سطحی زیرزمینی.....
۸۵	۱-۲-۲- اطلاعات و مشخصات رودخانه‌های کشور.....
۱۱۶	۲-۲-۲- مشخصات تالاب‌ها.....
۱۳۳	۳-۲-۲- تعداد تأسیسات و تجهیزات اندازه‌گیری آبهای سطحی استان‌ها: ۱۳۸۸.....
۱۳۴	۴-۲-۲- تأسیسات و تجهیزات اندازه‌گیری آب‌های زیرزمینی استان‌ها: ۱۳۸۸.....
۱۳۵	۵-۲-۲- تعداد چاه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها به تفکیک منطقه‌های مطالعاتی و نوع مصرف شرکت‌های آب منطقه‌ای کشور در سال ۸۷-۸۸.....
۱۷۲	۶-۲-۲- تعداد و مقدار تخلیه سالانه چاه‌ها.....
۱۹۳	۳-۲- سد و شبکه‌های آبیاری و زهکشی.....
۱۹۳	۱-۳-۲- اطلاعات شناسنامه ای سدهای انحرافی.....
۲۰۷	۲-۳-۲- مشخصات سدهای ملی.....
۲۰۷	۱-۲-۳-۲- مشخصات سدهای ملی در دست بهره‌برداری.....
۲۱۰	۲-۲-۳-۲- سدهای ملی افتتاح یا آگیری شده: ۱۳۸۸.....
۲۱۱	۳-۲-۳-۲- مشخصات سدهای ملی در دست اجرا.....
۲۱۵	۴-۲-۳-۲- مشخصات سدهای ملی مطالعاتی.....
۲۲۲	۳-۳-۲- وضعیت بهره برداری از سدها: ۱۳۸۸.....
۲۲۶	۴-۳-۲- آمار و اطلاعات بهره برداری از سدهای مخزنی.....
۲۳۱	۵-۳-۲- اطلاعات شناسنامه ای نیروگاه‌های برقایی.....
۲۳۳	۶-۳-۲- ظرفیت اسمی نیروگاه‌های برق آبی.....
۲۳۳	۱-۶-۳-۲- ظرفیت اسمی نیروگاه‌های برق آبی در دست بهره برداری، ساخت و مطالعه: ۱۳۸۸.....
۲۳۳	۲-۶-۳-۲- ظرفیت اسمی نیروگاه‌های برق آبی به تفکیک بزرگ، متوسط، کوچک: ۱۳۸۸.....

۲۳۴.....	۲-۳-۳- ظرفیت اسمی نیروگاه‌های برق آبی بهره‌برداری شده به تفکیک برنامه توسعه
۲۳۵.....	۲-۳-۷- مشخصات عمومی شبکه های مدرن آبیاری و زهکشی کشور
۲۴۰.....	۲-۳-۸- طرح های فعال شبکه آبیاری و زهکشی
۲۴۶.....	۲-۳-۹- وضعیت شبکه‌های آبیاری و زهکشی اراضی پایاب سدها و رژیم طبیعی (سال ۸۸-۱۳۸۷)
۲۴۶.....	۲-۳-۱۰- وضعیت بهره برداری از شبکه های آبیاری و زهکشی
۲۴۶.....	۲-۳-۱۰-۱- وضعیت بهره برداری از شبکه های مدرن و نیمه مدرن آبیاری و زهکشی در سال آبی ۸۸-۱۳۸۷
۲۴۶.....	۲-۳-۱۱- گزارش وضعیت بهره‌برداری شبکه‌های مدرن آبیاری و زهکشی در سال آبی ۸۸-۱۳۸۷
۲۴۷.....	۲-۴- خشکسالی
۲۴۷.....	۲-۴-۱- معیتهای مختلف شاخص آسیب پذیری
۲۴۷.....	۲-۴-۱-۱- مقایسه میانگین نوسانات سطح ایستایی به تفکیک حوضه های آبریز درجه یک
۲۴۸.....	۲-۴-۱-۲- مقایسه میانگین نوسانات سطح ایستایی به تفکیک حوضه های آبریز درجه دو
۲۴۹.....	۲-۴-۱-۳- مقایسه میانگین تغییرات حجم مخزن به تفکیک حوضه های آبریز
۲۵۰.....	۲-۴-۱-۴- جدول مقایسه میانگین نوسانات سطح ایستایی به تفکیک استان ها
۲۵۲.....	۲-۴-۱-۵- خلاصه و جمع بندی تغییرات کموگراف معرف دشت های کشور
۲۶۶.....	۲-۴-۱-۶- وضعیت دشت های کشور تا پایان سال ۱۳۸۹
۲۶۷.....	۲-۴-۲- طبقه بندی استان های کشور براساس شاخص های آسیب پذیری منابع آب در ۱۲ ماهه سال آبی ۸۸-۸۷
۲۶۷.....	۲-۴-۲-۱- طبقه بندی استان های کشور براساس شاخص های آسیب پذیری منابع آب در سال آبی ۸۸-۸۷
۲۶۷.....	۲-۴-۲-۲- شاخص آسیب پذیری منابع آب ناشی از خشکسالی های کشور طی ۱۲ ماهه سال آبی ۸۸-۸۷

فصل سوم: آمار و اطلاعات بخش آب و فاضلاب

۲۷۱.....	مقدمه
۲۷۳.....	۳-۱- اطلاعات آب شهری و روستایی
۲۷۳.....	۳-۱-۱- سیمای وضع موجود آب شهری در شرکت آب و فاضلاب کشور
۲۷۵.....	۳-۱-۲- سیمای وضع موجود آب روستایی در شرکت آب و فاضلاب کشور (بخش اول)
۲۷۶.....	۳-۱-۳- سیمای وضع موجود آب روستایی در شرکت آب و فاضلاب کشور (بخش دوم)
۲۷۷.....	۳-۱-۴- خلاصه وضعیت حجم تولید و فروش آب
۲۷۹.....	۳-۱-۵- تعداد انشعابات آب واگذار شده ، حوادث شبکه و انشعابات آب ، تعویض کنتورهای آب در شرکت آب و فاضلاب شهری
۲۸۱.....	۳-۱-۶- تعداد اشتراک فروش رفته ، نصب شده ، حوادث شبکه و انشعابات فاضلاب در شرکت آب و فاضلاب شهری
۲۸۳.....	۳-۱-۷- گزارش توسعه و اصلاح شبکه توزیع آب شرکت آب و فاضلاب شهری

۲۸۸	۲-۳-۲- اطلاعات فاضلاب شهری.....
۲۸۸	۳-۲-۱- وضعیت فاضلاب شهری کشور.....
۲۸۹	۳-۲-۲- گزارش لوله گذاری در شرکت فاضلاب شهری.....
۲۹۱	۳-۲-۳- مشخصات تصفیه خانه های فاضلاب شهری در حال بهره برداری: ۱۳۸۸.....
۲۹۴	۳-۲-۴- حجم فاضلاب جمع آوری شده و تصفیه شده توسط شرکت های آب و فاضلاب شهری.....
۲۹۵	۳-۲-۵- اسامی و مشخصات آزمایشگاه های فاضلاب سراسر کشور در پایان سال ۱۳۸۸.....
۲۹۷	۳-۲-۶- اسامی و مشخصات آزمایشگاه های آب شرکتهای آب و فاضلاب شهری.....
۳۰۳	۳-۲-۷- اطلاعات مربوط به آزمون های بهداشت آب- شرکت های آب و فاضلاب شهری.....
۳۰۴	۳-۲-۸- اسامی و مشخصات تصفیه خانه های آب شرکت های آب و فاضلاب شهری.....
۳۰۹	۳-۲-۹- اطلاعات مربوط به تعداد دستگاه های کلرزن و مقدار مواد مصرفی - شرکت های آب و فاضلاب شهری.....
۳۱۰	۳-۲-۱۰- شهرهای دارای انشعاب فاضلاب در سراسر کشور در پایان سال ۱۳۸۸.....
۳۱۲	۳-۲-۱۱- اسامی شهرهای دارای طرح های مطالعاتی فاضلاب تا پایان سال ۱۳۸۸.....
۳۱۴	۳-۲-۱۲- شهرهای دارای طرح های اجرایی فاضلاب تا پایان سال ۱۳۸۸.....
۳۱۶	۳-۲-۱۳- شهرهای دارای طرح های اجرایی آب تا پایان سال ۱۳۸۸.....
۳۱۹	۳-۳-۱- اطلاعات فاضلاب روستایی.....
۳۱۹	۳-۳-۱-۱- وضعیت فاضلاب روستایی.....
۳۲۰	۳-۳-۱-۲- تعداد چاه، طول لوله گذاری، تعداد مشترکین آب در نقاط روستایی تحت پوشش شرکت های آب و فاضلاب روستایی.....
۳۲۴	۳-۳-۱-۳- وضعیت تعداد مشترکین (خانگی، اداری و عمومی، تجاری) شرکت های آب و فاضلاب روستایی در پایان سال ۱۳۸۸.....
۳۲۶	۳-۳-۱-۴- منابع تامین آب، مخازن، لوله گذاری، وضعیت کلرزن ها در بخش آب روستایی.....
۳۲۷	۳-۳-۱-۵- ظرفیت تامین، تولید، هدر رفت و فروش آب در نقاط روستایی تحت پوشش شرکت های آب و فاضلاب روستایی در سال ۱۳۸۸.....
۳۲۹	۳-۳-۱-۶- وضعیت اعتبارات و درآمدها.....
۳۲۹	۳-۳-۱-۷- درآمدهای جاری و سرمایه ای شرکت آب و فاضلاب شهری: ۱۳۸۸.....
۳۳۰	۳-۳-۱-۸- اطلاعات مربوط به کمک زیان دریافتی و درآمد - شرکت های آب و فاضلاب روستایی.....
۳۳۱	۳-۳-۱-۹- روستایی.....
۳۳۱	۳-۳-۲- اطلاعات مربوط به اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای (آب و فاضلاب) - شرکت های آب و فاضلاب روستایی.....

فصل چهارم: اهداف و عملکرد بخش آب و آبفا

۳۳۵	مقدمه.....
۳۳۷	۴-۱- اهم اهداف کمی و عملکرد بخش آب و آبفا در برنامه چهارم توسعه.....
۳۳۸	۴-۱-۱- اهم اهداف کمی و عملکرد بخش آب در برنامه چهارم توسعه - سالانه و تجمعی.....

- ۳۳۹-۲-۱-۴-۴ اهم اهداف کمی و عملکرد بخش آب شهری در برنامه چهارم توسعه.....
- ۳۴۰-۳-۱-۴-۴ اهم اهداف کمی و عملکرد بخش آب روستایی در برنامه چهارم توسعه.....
- ۳۴۳-۴-۱-۴-۴ اهم اهداف کمی و عملکرد بخش فاضلاب شهری در برنامه چهارم توسعه.....
- ۳۴۳-۵-۱-۴-۴ اهم اهداف کمی و عملکرد بخش فاضلاب روستایی در برنامه چهارم توسعه.....
- ۳۴۴-۲-۴-۴ تعداد و اهداف کمی سدهای وزارت نیرو به تفکیک برنامه های توسعه.....
- ۳۴۴-۱-۲-۴-۴ تعداد سدهای بهره برداری شده توسط وزارت نیرو به تفکیک برنامه های توسعه.....
- ۳۴۴-۲-۲-۴-۴ تعداد سدهای بزرگ بهره برداری شده توسط وزارت نیرو به تفکیک برنامه های توسعه.....
- ۳۴۵-۳-۲-۴-۴ تعداد سدهای ملی بهره برداری شده توسط وزارت نیرو به تفکیک برنامه های توسعه.....
- ۳۴۶-۳-۴-۴ خلاصه وضعیت و اهداف کمی سدها.....
- ۳۴۶-۳-۴-۴ خلاصه وضعیت و اهداف کمی سدهای کشور.....
- ۳۴۶-۳-۴-۴ خلاصه وضعیت و اهداف کمی سدهای وزارت نیرو به تفکیک بزرگ و کوچک.....
- ۳۴۷-۳-۴-۴ خلاصه وضعیت و اهداف کمی سدهای وزارت نیرو به تفکیک محل اعتبار.....
- ۳۴۷-۴-۳-۴-۴ بخش های عملکرد ساخت سد در برنامه چهارم توسعه.....
- ۳۴۸-۵-۳-۴-۴ پیش بینی احداث یا آبرگیری سدهای ملی در سال ۱۳۸۸.....
- ۳۴۹-۶-۳-۴-۴ وضعیت شرکت های ساز سدهای انحرافی در دست اجرا.....
- ۳۵۱-۴-۴-۴ خلاصه وضعیت شبکه های آبرسانی و زهکشی کل کشور.....
- ۳۵۱-۱-۴-۴-۴ عملکرد طرح های آبرسانی و زهکشی کل کشور: ۱۳۸۸ (طرح های ملی و ملی استانی شده).....
- ۳۵۱-۲-۴-۴-۴ اهداف کمی و عملکرد احداث شبکه های آبرسانی و زهکشی طرح های عمرانی ملی در طول برنامه چهارم توسعه (سبک اصلی).....
- ۳۵۳-۳-۴-۴-۴ پیش بینی عملکرد طرح های اجرایی آبرسانی و زهکشی در سال ۱۳۸۹.....
- ۳۵۵-۴-۴-۴-۴ عملکرد طرح احیاء مرمت و لایروبی قنات کشور به تفکیک استان از محل اعتبارات بند الف تبصره ۳.....
- ۳۶۱-۵-۴-۴-۴ عملکرد عملیات آب و خاک تعاونی های تولید روستائی به تفکیک استان در سال ۱۳۸۸.....
- ۳۶۱-۶-۴-۴-۴ عملکرد طرح های تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی و باغیچگی سدهای مخزنی و بندهای انحرافی مستقل به تفکیک استان: ۱۳۸۸.....
- ۳۶۲-۷-۴-۴-۴ عملکرد طرح های کوچک توسعه منابع آب بند الف تبصره ۳ به تفکیک استان: ۱۳۸۸.....
- ۳۶۳-۸-۴-۴-۴ عملکرد طرح های آبرسانی تحت فشار کشور به تفکیک استان: سال ۱۳۸۸ - اجرا.....
- ۳۶۴-۹-۴-۴-۴ عملکرد طرح های توسعه سامانه های نوین آبرسانی به تفکیک استان ۱۳۸۸.....
- ۳۶۵-۱۰-۴-۴-۴ عملکرد طرح های آبرسانی تحت فشار کشور به تفکیک استان در سال ۱۳۸۸ - اجرا.....
- ۳۶۶-۱۱-۴-۴-۴ فهرست پروژه های مشارکت های مردمی در برنامه های توسعه.....
- ۳۶۷-۱۲-۴-۴-۴ خلاصه وضعیت پروژه های مشارکتهای مردمی در برنامه های توسعه: ۱۳۸۸.....
- ۳۶۷-۱۳-۴-۴-۴ شاخص های پژوهشی شرکت مدیریت منابع آب ایران: ۱۳۸۸.....
- ۳۶۸-۱۴-۴-۴-۴ وضعیت پیشنهاد های پژوهشی و پروژه های تحقیقاتی طرح تحقیقات کاربردی شرکت مدیریت منابع آب ایران: ۱۳۸۸.....

۳۷۰.....	۱۳۸۸- اهداف و عملکرد بخش ساماندهی و مدیریت حریم سواحل دریاها:
۳۷۱.....	۱۳۸۸- عملکرد بخش نظارت بر برداشت مصالح رودخانه ای:
۳۷۲.....	۱۳۸۸- عملکرد ساماندهی رودخانه های کشور با احداث دیواره:
۳۷۳.....	۱۳۸۸- اهداف و عملکرد بخش نظارت بر طرح های ساماندهی رودخانه ها:
۳۷۴.....	۱۳۸۸- اهداف و عملکرد بخش حد بستر و حریم روخانه ها به تفکیک استان:
۳۷۵.....	۱۳۸۸- گزارش فعالیت های امور جاری حفاظت و بهره برداری:
۳۷۶.....	۱۳۸۸- گزارش عملکرد پروژه های تعادل بخشی ، تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب:
۳۷۷.....	۱۳۸۸- گزارش پروژه های تغذیه مصنوعی به بهره برداری رسیده:
۳۷۸.....	۱۳۸۸- عملکرد رسیدگی به شکایات در بخش حد بستر و حریم رودخانه ها:

پیوست ها

۳۸۱.....	۱-۵- مشی و ساختار
۳۸۱.....	۲-۵- واژه ها و عبارات
۳۹۱.....	۳-۵- نقشه های حریم های آبی از اصلی

پیشگفتار

شناخت و ارزیابی منابع آب و پایش و ثبت تغییرات کمی و کیفی آن، شامل آبهای سطحی و زیرزمینی از حدود سالهای ۱۳۲۷ با تأسیس اولین ایستگاههای هیدرومتری در حوضه آبریز رودخانه کرج با مدیریت بنگاه مستقل آبپاشی آغاز گردید. قدیمیترین آمار و اطلاعات ثبت شده آب و هواشناسی مربوط به دو ایستگاه بارانسنجی بوشهر و رودگاه مهرآباد تهران - که در اوایل توسط انگلیسیها آماربرداری می‌شده است - به بیش از یکصد و ده سال می‌رسد، به این ترتیب پایش و سنجش و ثبت آمار و اطلاعات آب و هواشناسی کشور به صورت مستمر از حدود ۱۵۰ سال پیش آغاز شده و شامل سنجش ریزشهای جوی، آبدهی رودخانهها، تغییرات تراز آب آبخوانهای زیرزمینی، نتایج حاصل از پایش و پردازش این دادههای ارزشمند علاوه بر کنترل مستمر کمیت و کیفیت منابع آب و سواستات و نوسانات کوتاهمدت و بلندمدت آنها در ارزیابی و انتخاب عوامل و فراسنجی مورد نیاز برای طرحهای توسعه و بهره‌برداری از منابع آب به کار برده می‌شوند. لذا توسعه و بهینه‌سازی شبکه‌های سنجش و پایش آب و هواشناسی کشور، استفاده از روشها و تجهیزات مدرن برای بهبود دقت اندازه‌گیری آب و هواشناسی در پایگاهها و بانکهای اطلاعاتی، امری کاملاً ضروری برای مدیریت آب کشور می‌باشد.

به این ترتیب پایش و ارزیابی کمی و کیفی منابع آب از دو جنبه اساسی دارای اهمیت می‌باشد یکی از جنبه برنامه‌ریزی به منظور توسعه و بهره‌برداری از منابع آب و بهینه‌سازی طرحهای مورد نیاز و دیگری از جنبه مدیریت بهینه منابع آب و بهره‌برداری صحیح از تأسیسات و سازه‌های آبی احداث شده، می‌باشد.

شناخت و ارزیابی منابع و مصارف آب و یافتن ساز و کارهای مناسب جهت ایجاد موازنه و تعادل بین آنها با در نظر گرفتن شرایط طبیعی حاکم بر چرخه هیدرولوژی و حفظ تعادل اکوسیستم از مهمترین اقداماتی است که برای اعمال مدیریت صحیح آب در شرایط متحول کشور باید انجام پذیرد.

برنامه‌ریزی منابع آب به ویژه اعمال مدیریت صحیح طرحهای توسعه منابع آب در بخش مختلف طراحی، اجرا و بهره‌برداری از آنها بدون شناخت کامل کمیت، کیفیت، توزیع زمانی و مکانی منابع و مصارف آب و بدون جمع‌آوری و پردازش داده‌ها و آمار و اطلاعات آب و هواشناسی امکان‌پذیر نمی‌باشد.

امروزه در بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان که سابقه طولانی در جمع‌آوری و سنجش داده‌های آب و هواشناسی دارند، آمار و داده‌های تاریخی نه تنها به عنوان ابزارهایی جهت طراحی، توسعه و بهره‌برداری به کار گرفته می‌شود بلکه به عنوان بخشی از میراث فرهنگی ملی مورد توجه قرار می‌گیرد.

ماهیت و تنوع کاربران و متقاضیان داده‌ها و اطلاعات آب و هواشناسی بیانگر اهمیت این داده‌ها و اطلاعات برای اقتصاد و محیط زیست می‌باشد. بررسی‌های سازمان هواشناسی جهانی (WMO) نشان می‌دهد که نسبت سود به هزینه تا ۴۰ به ۱ در عرصه داده‌ها و اطلاعات آب و هواشناسی می‌باشد. این بدان معنی

است که ارزش داده‌ها و اطلاعات در تصمیم‌گیری‌ها و طراحی‌ها می‌تواند تا ۴۰ برابر هزینه جمع‌آوری داده‌ها باشد. به همین دلیل بسیاری از کشورهای جهان ارزیابی و طراحی مجدد شبکه سنجش و برنامه پایش داده‌های آب و هواشناسی را در دستور کار قرار داده‌اند. بررسی شبکه‌های پایش منابع و مصارف آب کشور نشان می‌دهد که علیرغم صرف هزینه و زمان قابل توجه، داده‌ها و اطلاعات در مواردی، انتظارات از شبکه سنجش و نیازهای برنامه‌های مدیریت منابع آب را برآورده نمی‌سازد. این نارسایی در شبکه‌های پایش کیفیت منابع آب و مصارف بیشتر محسوس است.

ذخیره‌سازی داده‌ها و اطلاعات آب و هواشناسی کشور در چارچوب بانک‌های اطلاعاتی رقومی و نقشه‌ای می‌باشد که دسترسی آسان و سهل و تهیه انواع گزارش‌ها و تحلیل‌های لازم جهت مدیریت آب کشور را فراهم سازد. دسترسی آسان و سهل همه کاربران و متقاضیان این داده‌ها و اطلاعات که طیف وسیعی از متخصصین و دستگاه‌ان، مشاورین و پیمانکاران صنعت آب کشور را شامل می‌شود، یکی دیگر از اهداف بخش آب وزارت نیرو می‌باشد.

در این راستا بدوین و انتشار سالنامه آماری کشور علاوه بر ارائه رایگان داده‌های بانک اطلاعاتی آب و هواشناسی کشور به متقاضیان کاربران، گامی دیگر در جهت گردش روان اطلاعات می‌باشد. امیدوارم این آمارنامه با ملحوظ نمودن انتظارات و پیشنهادهای ارزنده صاحب‌نظران، متخصصین و کارشناسان صنعت آب کشور سال به سال پربارتر و غنی‌تر گردد. در خاتمه از کلیه همکاران در شرکت‌های آب منطقه‌ای استانی، شرکت‌های مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران، مهندسی آب و فاضلاب کشور و دفاتر ستادی معاونت امور آب و آبفای وزارت نیرو بالاخص جناب آقایان دکتر فهمی، مهندسین راهدان، امید یگانه، حسین زاده و سرکار خانم دکتر افشین و خانم مهندس صادقی تشکر و قدردانی می‌نمایم.

سید علی‌رضا اسدالهی
مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا